



Agentúra  
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR  
pre štrukturálne fondy EÚ



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

### Hodinová dotácia:

Náboženská výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	4

### 1. Charakteristika učebného predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmíť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

### 2. Ciele učebného predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- o formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- o konfrontovať ich s vedecký a náboženský (kresťanský) formulovanými pohľadmi na svet
- o hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- o formovať svedomie
- o prehlbovať medziludské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- o spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- o oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávania čítania Božieho slova
- o rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom klúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Vyučovací predmet náboženská výchova sa podieľa na rozvoji klúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

komunikačné kompetencie - žiak prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, kladie otázky a zisťuje odpovede, učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti, žiak si osvojuje vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho, formuluje otázky, porovnáva, oponuje, formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory, žiak sa učí reagovať primerane situácii, je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte, vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity, žiak sa učí dešifrovať a vhodne používať symboly, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života  
kompetencie k učeniu sa – žiak sa učí vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich

kompetencie k riešeniu problémov – žiak sa zaujíma o rôzne problémy a nové veci, prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadi a postupmi, plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými, žiak vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti obhajuje svoj názor

občianske – žiak sa adaptuje na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností

a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní pravidiel, zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí

hájí svoje práva aj práva iných, vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne – žiak si osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú

angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky, všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník, iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce, žiak vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty)

rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia, osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi, vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda) žiak si osvojuje kritický prístup k médiám

sociálne a interpersonálne – žiak sa učí tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti, k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje, objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon, uvedomuje si svoje silné a slabé stránky, žiak sa vníma ako časť celku, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí, buduje návyk vonkajších prejavov úcty k opačnému pohlaviu, žiak zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

existenciálne – žiak objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva, oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín cirkvi, učí sa odhadnúť



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

dôsledky rozhodnutí a činov človeka, objavuje existenciu nemennej pravdy, aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

### **Výchovné a vzdelávacie stratégie**

Vo vyučovanom predmete náboženská výchova využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

#### Kompetencie k učeniu sa

- o rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka a jazyka cirkvi, integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied, prejavovať ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote

#### Komunikačné kompetencie

- o porozumieť rôznym textom; poetickým, obrazným a náboženským, porovnať ich s inými druhmi textov, rozlíšiť rôzne literárne druhy v Biblii, oceniť ich krásu a reflektovať rôznosť významov ich posolstva
- o vnímaním a porozumením symboliky rituálov ako súčasti vytvárania slávnosti rozvíjať schopnosť neverbálnej komunikácie

#### Kompetencie k riešeniu problémov

- o rozvíjať kritické myslenie reflexiou problémových situácií, ich riešením v spoločnej diskusii a kladením filozofických otázok
- o hľadať kritéria pre voľbu riešenia problémov, vedieť zdôvodniť svoje návrhy riešenia s dôrazom na etický prístup k ľuďom a k životnému prostrediu

#### Sociálne a interpersonálne kompetencie

- o pri práci vo dvojiciach alebo v skupinách si uvedomiť, čo všetko so sebou prináša kooperatívny spôsob práce
- o prostredníctvom cvičení a aktivít rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- o rozvíjaním empatie a návštevou charitného domu, zaujať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

#### Občianske kompetencie

- o porozumením postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a chápaním kultúrneho a historického kontextu iných náboženstiev budovať postoj tolerancie
- o prostredníctvom diskusie o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti, hľadať nielen príčiny konfliktov ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o ich nápravu
- o postoj zodpovednosti dať do súvisu s hodnotou slobody, hľadať ich vzájomný vzťah ako aj vzťah k Božej autorite

#### Kultúrne kompetencie

- o prezentáciou obsahov svetových náboženstiev predstavených vo vzťahu ku kresťanstvu porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry
- o integrovať náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre v jej historickom a súčasnom prejave



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- rozvíjať vzťah k sakrálnemu umeniu prostredníctvom exkurzie chrámu

#### Existenciálne kompetencie

- prostredníctvom práce so symbolmi a symbolickou rečou vnímať transcendentnú skutočnosť
- filozofickým rozmerom vedenia diskusie spoznávať súvislosti podmieňujúce hľadanie a nachádzanie životného zmyslu a byť otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku
- pri práci vo dvojiciach alebo v skupinách si uvedomiť, čo všetko so sebou prináša kooperatívny spôsob práce
- prostredníctvom cvičení a aktivít rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjaním empatie a návštevou charitného domu, zaujať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

#### Občianske kompetencie

- porozumením postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a chápaním kultúrneho a historického kontextu iných náboženstiev budovať postoj tolerancie
- prostredníctvom diskusie o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti, hľadať nielen príčiny konfliktov ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o ich nápravu
- postoj zodpovednosti dať do súvisu s hodnotou slobody, hľadať ich vzájomný vzťah ako aj vzťah k Božej autorite

#### Kultúrne kompetencie

- prezentáciou obsahov svetových náboženstiev predstavených vo vzťahu ku kresťanstvu porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry
- integrovať náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre v jej historickom a súčasnom prejave
- rozvíjať vzťah k sakrálnemu umeniu prostredníctvom exkurzie chrámu

#### Existenciálne kompetencie

- prostredníctvom práce so symbolmi a symbolickou rečou vnímať transcendentnú skutočnosť
- filozofickým rozmerom vedenia diskusie spoznávať súvislosti podmieňujúce hľadanie a nachádzanie životného zmyslu a byť otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku
- 

### **3. Témy, tematické celky**

## **RAMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NABOZENSTVO/NABOZENSKA VYCHOVA**

### **1.ročník základných škôl**

**Ročníková téma: CESTA LÁSKY**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Dieťa charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy. Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaniu okolitého sveta, nad ktorým dieťa dokáže žasnúť. Dieťa v úžase objavuje krásu a jedinečnosť seba a sveta. Úžas vedie dieťa k vnútornej radosi. Vychovávať k úžasu, k schopnosti čudovať sa nad vecami, prebúdzajú v dieťati schopnosť transcendentovať viditeľný svet do duchovnej sféry.

Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Pre jeho správnu predstavu Boha ako aj vzťah k nemu sú dôležité všetky ľudské vzťahy. Práve cez ne sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu.

**Ročníkový symbol: SRDCE**

**Ročníkový cieľ:** Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

### **1. téma: SOM NA SVETE Z LÁSKY**

**dotácia hodín:** 4 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** jedinečnosť, schopnosti, rodina, svet, dobro, zlo

#### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla.

**Afektívny cieľ:** Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve.

**Psychomotorický cieľ:** Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

#### **Obsahový štandard**

Meno a jedinečnosť

Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...)

Patrím do rodiny

Svet v ktorom žijem

#### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- uvedomovať si vlastnú jedinečnosť
- vyjadriť radosť zo života
- rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania
- sa správne prežehnať
- slovnou vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom)
- formulovať spontánnu modlitbu poďakovania
- z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro
- na príklade rozlíšiť dobro od zla
- odpovedať na otázku z príbehu





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá)
- formulovať odprosenie
- citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku
- sa starať o prírodu (starať sa o záhradku, nezhadzovať odpadky, hrabať listie, atď.),

#### **Rozvoj kompetencií:**

##### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor
- prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať

##### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky
- objavuje hranice dobra a zla
- objavuje svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia

##### **občianske kompetencie:**

Žiak

- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

##### **kultúrne kompetencie:**

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- objavuje hodnotu rodiny

##### **sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

rozvíja intuíciu pre obrazové výrazy a otváranie schopnosti vidieť za to, čo je viditeľné

Environmentálna výchova

Žiak

prejavuje úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje svoje najbližšie živ. prostredie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu:

Žiak vníma očakávanie dieťaťa v rodine

## **2. téma: RODINA – OHNISKO LÁSKY**

**dotácia hodín:** 2 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 4 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** rodina, komunikácia, modlitba, Otče náš



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

### Ciele témy:

**Kognitívny cieľ:** Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš.

**Afektívny cieľ :** Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.

**Psychomotorický cieľ :** Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdraviť pri stretnutí alebo lúčení, poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa). S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

### Obsahový štandard

#### Komunikácia v rodine

#### Modlitba v rodine-rozhovor rodiny s Bohom(modlitba Otče náš)

### Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie
- vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny
- s pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš
- definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom
- písomne vyjadriť modlitbu vďaka (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby

### Rozvoj kompetencií:

#### komunikačné kompetencie:

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa „ja“ odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť

#### existenciálne kompetencie:

Žiak

- vie modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom prepojí časti tejto modlitby so svojim životom

#### kultúrne kompetencie:

Žiak

- vníma dôležitosť a hodnotu rodiny

#### sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- pozná úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny

### Prierezové témy:

#### Osobnostný a sociálny rozvoj

Ziak

volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu

používa „ja“ odkaz

dokáže kultivovane poprosiť

slovne prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

### **3 téma: DAR LÁSKY**

**dotácia hodín:** 3 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** srdce, dar, zvestovanie, narodenie Ježiša

#### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovat' modlitbu Zdravas Mária.

**Afektívny cieľ:** Intuitívne vnímať v legende symbol srdce. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru adventného a vianočného času.

**Psychomotorický cieľ:** Prejaviť radosť a vďačnosť z daru. Pripraviť darček pre obdarovanie.

#### **Obsahový štandard**

**Legenda o kamennom srdci(sv.Mikuláš)**

**Zvestovanie.Návšteva Alžbety.**

**Zmysel a hodnota daru.Národné Ježiša Krista**

#### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- opísať dobrotu sv. Mikuláša
- intuitívne vnímať v legende symbol srdce ako obraz vnútornej skutočnosti človeka
- s pomocou učiteľa reprodukovat' biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša
- podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania
- reprodukovat' s pomocou učiteľa modlitbu Zdravas Mária
- opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku  
nakresliť aspoň dva symboly Vianoc
- vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu
- (poklona)
- pripraviť darček pre obdarovanie

#### **Rozvoj kompetencií:**

##### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- aktívne a so záujmom počúva
- slovné prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania
- 

##### **kompetencie k riešeniu problémov:**

Žiak

- je tolerantný a ústretový
- 

##### **kultúrne kompetencie:**

Žiak

- intuitívne vníma obrazy, symboly





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- intuitívne vníma posolstvo legendy a biblického textu
- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnú náplň a úlohu

**sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- berie do úvahy potreby iných
- 

**existenciálne kompetencie:**

Žiak

- vníma potrebu dávania a prijímania
- objavuje svoj duchovný rozmer
- prežíva atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

**Prierezové témy:**

**Mediálna výchova:**

**Ziak**

**vníma dôležitosť správy ako pozdrav a posolstvo**

**4. téma: MOC ŽIVOTA A LÁSKY**

**dotácia hodín:** 4 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** život, smrť, spánok, prebudenie, vzkriesenie, zmŕtvychvstanie, nedeľa

**Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu k dôvere. Opísať Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.

**Afektívny cieľ:** Intuitívne vnímať metaforickú reč rozprávky. Pozorovať zmeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.

**Psychomotorický cieľ:** Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku krížu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

**Obsahový štandard**

**Sípková Ruženka (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania: metafora spánku a prebudenia v rozprávke)**

**Vzkriesenie Jairovej dcéry**

**Veľká noc-smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša**

**Nedeľa-den oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania**

**Výkonový štandard**

Žiak vie

- vnímať metaforickú reč rozprávky o Sípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom
- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- vnímať premeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov
- jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou
- s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly
- nakresliť veľkonočný symbol vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou
- jednoducho vysvetliť zmysel slávania nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania

#### **Rozvoj kompetencií:**

##### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- je otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnania
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání

##### **kompetencie k riešeniu problémov:**

##### **kultúrne :**

Žiak

- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

##### **sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu
- 

##### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote
- je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavuje kresťanský zmysel slávania sviatkov

##### **Prierezové témy:**

Enviromentálna výchova

Ziak

prejavuje úctu k živým aj neživým súčasťam prírody,aktívne ich poznáva a ochraňuje,stará sa o prírodu  
poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

#### **5. téma: SPOLOČENSTVO LÁSKY**

**dotácia hodín:** 3 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** pomoc, dobro, zlo, odvaha, Duch Svätý, Cirkev

#### **Ciele témy:**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

**Kognitívny cieľ:** Opísať udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.

**Afektívny cieľ:** Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posielal ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi. Rozvíjať vo svojom živote postoj prehodnocovania pozitívnych a negatívnych skutočností.

**Psychomotorický cieľ:** Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom. Formovať návyk bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

### **Obsahový štandard**

**Zoslanie Svätého Ducha. Cirkvi.**

**Legenda o sv. Jurajovi.**

### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- na základe prerozprávania učiteľa reprodukovať udalosť zoslania Ducha Svätého
- vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny
- reprodukovať modlitbu Sláva Otcu
- opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom
- osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

### **Rozvoj kompetencií:**

#### **kultúrne:**

Žiak

- intuitívne vníma symbolickú reč legendy

•

#### **kompetencie k riešeniu problémov:**

Žiak

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponížovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...)
- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

#### **sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- je otvorený pre diferencované vnímanie sveta

je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Ziak

objavuje hranice dobra a zla

## RAMCOVÝ VZDELÁVACI PROGRAM PRE PREDMET NABOZENSTVO/NABOZENSKA VYCHOVA

### 2. ročník základných škôl

#### Ročníková téma: CESTA DÔVERY

Dieťa si v škole vytvára zázemie v spoločnosti rovesníkov, čo mu dodáva pocit istoty. Istota v seba, v milujúcich ľudí je potrebná na jeho ďalšie rozvíjanie.

Schopnosť otvárať sa Bohu a ľuďom sa prejavuje pozitívnym vnímaním seba. Naučiť sa dôverovať je predpoklad viery. Schopnosť prejavovať dôveru Bohu, ktorý ho miluje sa zakladá na osobnej skúsenosti dôvery v človeka, ktorý stelesňuje pocit bezpečia. Jadrom vývoja viery sú príbehy, pomocou nich dieťa Boha spoznáva a zažíva. Nachádza bezpečnosť v koncepte Boha, ktorému možno úplne dôverovať a ktorý je ochotný odpustiť.

#### Ročníkový symbol: SVETLO

**Ročníkový cieľ:** Spoznávať základné pravidlá komunikácie s Bohom a vzájomného spolunažívania s ľuďmi, vyplývajúce z Božieho zákona. Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve na základe vzájomnej dôvery k Bohu. Pestovať návyk postojov otvorenosti pre dôverný vzťah s Bohom a s človekom.

#### 1. téma: BOH MI DÔVERUJE

**Hodinová dotácia témy:** 3 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** krása, príroda, svet, Božie dielo, záhrada, úcta k životu, zodpovednosť človeka za prírodu

#### Ciele témy:

**Kognitívny cieľ:** Porovnať človeka s ďalšími Božími dielami, zdôrazniť jeho jedinečnosť a zodpovednosť za svet. Reprodukovať biblický príbeh o rajskej záhrade. Prostredníctvom symbolickej reči o rajskej záhrade spoznať šťastie človeka spočívajúce v blízkosti Boha a v konaní dobra.

**Afektívny cieľ:** Stvorený svet vnímať ako prejav Božej lásky a starostlivosti. Rozvíjať schopnosť rozlišovania medzi dobrom a zlom. Na modelovej situácii vnímať krivdu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím.

**Psychomotorický cieľ:** Prejaviť radosť a vďačnosť zo stvoriteľského diela. S pomocou učiteľa navrhnúť a realizovať triedny environprojekt (návrhy: triedenie odpadu, zber surovín, upratanie školského dvora, vytvoriť v triede živý kútik a pod.)

#### Obsahový štandard:

Krása, účelnosť a veľkoleposť prírody

Svet – prejav dôvery Boha voči človeku



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Obraz rajskej záhrady

Výchova k úcte k životu a zodpovednosti za životné prostredie

### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- porovnať človeka s ďalšími Božími dielami
- uviesť príklady odlišnosti človeka od ostatných živočíchov
- zdôrazniť jedinečnosť človeka a jeho zodpovednosť za svet
- vnímať stvorený svet ako prejav Božej lásky a starostlivosti
- prejať radosť a vďačnosť za Božie dielo stvorenia s pomocou učiteľa navrhnúť a realizovať triedny environprojekt (návrhy: triedenie odpadu, zber surovín, upratanie školského dvora, vytvoriť v triede živý kútik a pod.)
- reprodukovať biblický príbeh o rajskej záhrade a prostredníctvom symbolickej reči o rajskej záhrade spoznať šťastie človeka spočívajúce v blízkosti Boha a v konaní dobra
- na príkladoch rozlíšiť dobro od zla
- na modelovej situácii vnímať krivdu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie

#### **kompetencie k učeniu sa:**

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

#### **kompetencie k riešeniu problémov:**

Žiak

- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- primerane svojej detskej skúsenosti vie formulovať problém

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- má základný náhľad k pochopeniu princípu hriechu ako slobodného a dobrovoľného prerušenia vzťahu s Bohom zo strany človeka

### **Prierezové témy:**

#### **Environmentálna výchova**

Žiak

- má základné zručnosti pre hodnotenie vzťahu medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete
- oceňuje postavenie človeka v poriadku stvorenia a citlivo pristupuje k živej prírode
- vyjadrí radosť zo života, je pozorný k svetu ako k miestu, ktoré má svoj pôvod a zmysel v Bohu

#### **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti**

Žiak

- je ochotný a schopný spolupracovať a iniciovať spoluprácu
- dokáže prezentovať svoj produkt, ale aj prácu v skupine

#### **Osobnostný a sociálny rozvoj**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Žiak

- rozvíja sebareflexiu, spoznáva sám seba, svoje dobré a slabé stránky
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia

## **2. téma: DÔVERUJEM BOHU (1., 2. a 3. BP)**

**Hodinová dotácia témy:** 4 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** ticho, rozhovor, Abrahám, viera, modlitba, meno, oslava, sviatočný deň

### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Na konkrétnom príklade opísať hlavné znaky a prejavy dôvery ľudskej dôvery. Reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi a jednoduchým spôsobom ho prepojiť so svojim životom. Na príklade rozhovoru opísať potrebu medziľudského dialógu a potrebu modlitby. Vysvetliť význam používania mena v živote človeka ako prejavu úcty a používania Božieho mena ako vyjadrenie Božej blízkosti. Jednoduchým spôsobom opísať nedeľu ako Boží dar pre človeka.

**Afektívny cieľ:** Vnímať potrebu človeka niekomu veriť. Objavovať načúvanie ticha. Vnímať Boha, ktorému môže veriť a o všetkom mu povedať. Pozorovať životný rytmus striedania práce a odpočinku.

**Psychomotorický cieľ:** Precvičiť základy sústredenia a stíšenia. Jednoduchým spôsobom formulovať modlitbu vlastnými slovami. Rozvíjať úctu k Božiemu menu a k predmetom pripomínajúcim Boha (kríže pri ceste, sochy svätých a pod.). Formovať a rozvíjať návyk slávania.

### **Obsahový štandard:**

Abrahám (povolanie Abraháma, odpoveď na Božiu výzvu)

Modlitba cvičenie ticha, modlitba ako posväcovanie života

Boh a jeho meno

Oslavujem Boha

Sviatočný deň s TV a bez TV

### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- na konkrétnom príklade opísať hlavné znaky a prejavy dôvery ľudskej dôvery
- reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi a jednoduchým spôsobom ho prepojiť so svojim životom
- vnímať potrebu človeka niekomu veriť
- vnímať Božiu lásku prostredníctvom sveta okolo nás
- na príklade rozhovoru opísať potrebu medziľudského dialógu a potrebu modlitby
- stíšiť sa a načúvať
- vnímať Boha ako toho, ktorému môže veriť a o všetkom mu povedať
- jednoduchým spôsobom formulovať modlitbu vlastnými slovami
- vysvetliť potrebu pravidelnosti v modlitbe
- vysvetliť význam používania mena v živote človeka ako prejavu úcty
- s úctou volať spolužiakov po mene
- vysvetliť význam používania Božieho mena ako vyjadrenia Božej blízkosti
- prejať úctu k Božiemu menu a k predmetom pripomínajúcim Boha (kríže pri ceste, sochy svätých a pod.).
- pozorovať životný rytmus striedania práce a odpočinku





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- jednoduchým spôsobom opísať nedeľu ako Boží dar pre človeka
- objaviť zmysel slávania nedele a zapojiť sa do jej slávania

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- vlastnými slovami vie vyjadriť svoje vnútorné pocity, vyjadruje svoje myšlienky v práci v skupinách, zapája sa do diskusie

#### **sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- buduje vzťahy dôvery
- formuje zdravé sebavedomie
- prejavuje úctu k jedinečnosti každého spolužiaka

#### **kultúrne kompetencie:**

Žiak

- sa orientuje v striedaní všedných dní a kresťanskej nedele, prežíva ich rozdielnú náplň a úlohu

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- rozumie základnému správaniu spojenému s modlitbou
- je otvorený pre rozvoj vlastného svedomia a pripravený na tomto procese sa aj podieľať
- spoznávaním samého seba hodnotí svoje činy, dokáže si priznať vinu a viesť k náprave

### **Prierezové témy:**

#### **osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- rešpektuje potreby a práva ostatných
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a spoluprácu

#### **Mediálna výchova**

Žiak

- začína chápať pravidlá fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientuje
- rozlišuje medzi fikciou a skutočnosťou

### **3. téma: DÔVERA V RODINE (4., 5. BP)**

**Hodinová dotácia témy:** 5 hod pre školy s jednododinovou dotáciou / 10 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** ľudská rodina, Božia rodina, pozvanie do spoločenstva, krst, dôvera

#### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Prostredníctvom príbehu o sv. Lucii opísať rodinu ako miesto istoty, lásky a dôvery. Nakresliť krstné symboly (vodu, sviecu, krstné rúcho). Opísať význam krstných symbolov a krstného mena. Reprodukovať biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi a prepojiť ho so svojim životom.

**Afektívny cieľ:** Objavovať v sebe túžbu po láske, ktorú v sebe nosí každý človek. Vnímať svoje jedinečné miesto v ľudskej a Božej rodine. Na biblickom príbehu vnímať dôsledky narušenia dôvery.

**Psychomotorický cieľ:** Pestovať návyk spolupatričnosti s rodinou a farnosťou (návyk prejavov úcty a dôvery k rodičom, súrodencom a iným ľuďom). Osvojiť pre zachovanie vzájomnej dôvery.



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

### **Obsahový štandard:**

Božie pozvanie do ľudskej rodiny - Legenda o Lucii  
Pozvanie do Božej rodiny (krst)  
Človek ako neopakovateľné Božie dielo  
Rodina ako spoločenstvo,  
Úlohy a role v rodine  
Jakub a Ezau (vzťah medzi pravdou a dôverou)

### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- prostredníctvom legendy opísať rodinu ako miesto istoty, lásky a dôvery
- jednoducho nakresliť symboly krstu
- s pomocou učiteľa vysvetliť jednotlivé krstné symboly
- naformulovať vzťah medzi krstným menom a krstným patrónom
- reprodukovať príbeh o Jakubovi a Ezauovi
- pomocou biblického príbehu nájsť súvis medzi pravdou a vzájomnou dôverou v medziľudských vzťahoch
- používať zdvorilé oslovenie ako prejav úcty voči rodičom a iným ľuďom
- formulovať modlitbu za rodičov
- konkrétnymi skutkami slúžiť rodine

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- sústreďuje svoju pozornosť na toho, kto hovorí
- svojimi slovami vyjadruje svoje pocity

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- objavuje svoju hodnotu a jedinečnosť
- objavuje hodnotu a potrebu vzájomnej dôvery

#### **kultúrne kompetencie:**

Žiak

- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- intuitívne vníma symbolickú reč

#### **sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- uvedomuje si svoju úlohu a rolu v rodine
- má pozitívny vzťah k sebe samému a k iným (rodičom, súrodencom, kamarátom)
- pravdovravnosťou sa aktívne zapája do budovania medziľudských vzťahov
- prejavuje úctu k starším, rodičom a iným ľuďom

### **4. téma: DÔVERUJEME SI NAVZÁJOM (6., 7., 8., 9. a 10 BP)**

**Hodinová dotácia témy:** 4 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** vyslovené slovo, čisté srdce, majetok, osobný majetok, bohatstvo,



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Vyjadriť význam slova pre budovanie medziľudských vzťahov. Na modelovej situácii opísať potrebu čistého srdca. Rozlíšiť osobný majetok od spoločného. Na konkrétnom príklade navrhnúť spôsoby ochrany majetku. Jednoduchým spôsobom prepojiť biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi so svojim životom a správnym vzťahom k majetku.

**Afektívny cieľ:** Oceniť silu slova pri budovaní vzťahov. Na modelovej situácii vnímať, čo buduje a čo ničí vzájomné vzťahy. Prostredníctvom príbehu objavovať hodnotu čistého srdca. Objavovať svoj vnútorný svet. Objaviť potrebu prijímania a dávania.

**Psychomotorický cieľ:** Rozvíjať verbálne a neverbálne prejavy pozornosti voči ľuďom (slovom a skutkom). Formovanie vedomia vlastnej jedinečnosti a úcty k jedinečnosti každého človeka. Formovať návyk čestného postoja k osobnému majetku a k majetku iných. S pomocou učiteľa navrhnúť a realizovať triedny projekt (pomoci ľuďom v núdzi, šetrenia osobného aj spoločného majetku pod.)

### **Obsahový štandard:**

Schopnosť hovoriť ako Boží dar (výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu)

Čisté srdce

Osobný majetok

Boháč a Lazár

### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- na modelovej situácii zdôvodniť význam slova pre budovanie medziľudských vzťahov
- posolstvo biblického príbehu o boháčovi a Lazárovi prepojiť so svojim životom
- na modelovej situácii vyjadriť potrebu čistého srdca
- uviesť príklady osobného a spoločného majetku
- navrhnúť rôzne spôsoby ochrany majetku
- v skupine realizovať jednoduchý triedny projekt pomoci iným

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- vie prispôbiť svoje vyjadrovanie sa v konkrétnej situácii
- v komunikácii používa vhodné slová a výrazy

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- objavuje hodnotu čistého srdca
- objavuje hodnotu pravdy
- vníma svoj vnútorný svet

#### **občianske kompetencie:**

Žiak

- vníma hodnotu majetku: osobného a spoločného
- váži si majetok
- dokáže správne zaobchádzať s majetkom (nepoškodzuje ho, chráni, požičané vráti)

#### **sociálne a interpersonálne:**

Žiak

- je otvorený pre budovanie vzťahov dobrosrdečnosti
- je otvorený pre potreby iných ľudí a reaguje konkrétnym triednym projektom



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- rozvíja vo svojom živote postoj prijímania a dávania

### **5. téma: DESATORO – POZVANIE K SLOBODE A K DÔVERE**

**Hodinová dotácia témy:** 4 hod pre školy s jedn hodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** zmluva, uzatvorenie zmluvy, hora Sinaj, pravidlá, desatoro, cesta k šťastiu a dôvere

#### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Reprodukovať biblický príbeh o Mojžišovi. Spoznávať obsah pojmu zmluva. Opísať udalosť uzatvorenia zmluvy Boha s ľuďmi. S pomocou učiteľa reprodukovať obsah jednotlivých prikázaní Desatora. Zosumarizovať a aplikovať získané poznatky učiva ročníka a jednoduchým spôsobom ho aplikovať na jednotlivé prikázania. Jednoduchým spôsobom hodnotiť svoje konanie v súlade so svojim svedomím.

**Afektívny cieľ:** Objaviť pravdu Desatora na modelových príbehoch v ročníku. Stotožniť sa s etickými princípmi Božieho zákona vzťahujúcimi sa na konkrétne životné situácie. Vníma a načúva vnútornému hlasu svedomia.

**Psychomotorický cieľ:** Formovať postoj dôvery k Bohu dodržiavaním Božieho zákona.

#### **Obsahový štandard:**

Uzatvorenie zmluvy na Sinaji

Desatoro ako pravidlá

#### **Výkonový štandard**

Žiak vie

- reprodukovať príbeh o Mojžišovi
- chronologicky usporiadať podľa obrazov dej príbehu
- určiť kľúčový moment a pointu príbehu
- opísať udalosť uzatvorenia zmluvy Boha s ľuďmi na základe porozumenia biblického textu
- reprodukovať Desatoro s pomocou učiteľa
- sumarizovať, aplikovať nadobudnuté poznatky učiva ročníka a jednotlivé prikázania na konkrétnych modelových situáciách
- vnímať a načúvať hlasu svedomia
- hodnotiť jednoduchým spôsobom svoje konanie v súlade so svedomím

#### **Rozvoj kompetencií**

##### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo zmluvy Boha s človekom
- intuitívne rozumie neverbálnej a symbolickej komunikácii

##### **kompetencie k učeniu sa:**

Žiak

- je otvorený pre tvorivé učenie sa prostredníctvom ponúknutých životných pravidiel podľa desatora

##### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- je otvorený pre nasledovanie ponúknutých biblických vzorov
- rozvíja vnímanie svojho vnútorného - duchovného sveta



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje
- objavuje potrebu jednoty medzi správaním navonok v súlade so svedomím
- objavuje pravdu desatora
- vníma Desatoro ako pravidlá, ktorými Boh ukazuje ľuďom cestu k šťastiu a vzájomnej dôvere
- objavuje hodnotu dôvery dodržiavaním Božieho zákona

**občianske kompetencie:**

Žiak

- vníma Dekalóg ako etický princíp pre správanie človeka
- vníma Dekalóg ako pravidlá pre dobré spolunažívanie v ľudskej spoločnosti

**kultúrne kompetencie:**

Žiak

- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- intuitívne vníma symbolickú reč
- intuitívne vníma krásu umenia slova a obrazu

**kompetencie k riešeniu problémov:**

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro - zlo)
- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

**sociálne a interpersonálne kompetencie:**

Žiak

- má pozitívny vzťah k druhým ľuďom
- aktívne sa zapája do budovania medziľudských vzťahov v rovesníckom prostredí triedy
- učí sa spolupracovať v skupine rovesníkov
- vníma potrebu dôvery v ľudskom spolunažívaní

**Prierezové témy:**

**Osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- rešpektuje potreby a práva ostatných
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a budovanie medziľudských vzťahov rešpektujúcich práva druhého človeka
- 

**6. téma: POZVANIE NA HOSTINU - OBNOVENIE DÔVERY**

**Hodinová dotácia témy:** 3 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** milosrdný otec, márnotravný syn, zlo, povedať nie, zmierenie, hostina lásky, sviatosť zmierenia

**Ciele témy:**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

**Kognitívny cieľ:** Reprodukovať biblickú udalosť o milosrdnom otcovi. Na správaní márnotravného syna opísať, čo strácam odchodom z domu dobrého Boha. Vlastnými slovami vyjadriť ľútosť nad vykonaným zlom.

**Afektívny cieľ:** Otvoriť sa pre obraz dobrého a milosrdného Boha. V evanjeliiovom príbehu objaviť možnosť návratu, odpustenia, zmierenia a obnovenia dôvery s milosrdným Bohom. Vnímať sviatosť zmierenia ako hostinu lásky čakajúceho Otca.

**Psychomotorický cieľ:** Rozvíjať postoj nádeje v Božiu dobrotu a milosrdenstvo. Formovať návyk ospravedlnenia sa, priznania si chyby, vyjadrenia ľútosti.

Obsahový štandard:

Milosrdný otec/márnotravný syn

Umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom

Hostina lásky - sviatosť zmierenia

### Výkonový štandard

Žiak vie

- intuitívne vnímať obrazný spôsob vyjadrovania symbolickej reči
- otvoriť sa pre dobrého Boha
- reprodukovať biblický príbeh milosrdného otca a márnotravného syna
- jednoduchým spôsobom vysvetliť súvis medzi správaním sa márnotravného syna a vlastným rozhodovaním sa
- aktualizovať posolstvo biblického príbehu na svoj osobný život
- reprodukovať ľútosť márnotravného syna na základe porozumenia príbehu
- objaviť rozmer ľútosti a odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov
- vyjadriť radosť z odpustenia
- vyjadriť verbálne aj neverbálne ospravedlnenie sa, priznanie si chyby
- formulovať následky konania zla na život človeka
- formulovať vlastnými slovami ľútosť

### Rozvoj kompetencií

#### komunikačné kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre obrazné vyjadrovanie
- dokáže kultivovaným spôsobom poprosiť o odpustenie
- aktívne a so záujmom počúva

#### kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé učenie sa na biblických udalostiach

#### existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu odpustenia
- sviatosť zmierenia chápe ako kresťanskú ponuku pre človeka a ako pomoc v situácii mravného zlyhania
- je otvorený pre aktívne podieľanie sa na príprave k sviatosti zmierenia
- intuitívne vníma silu odpustenia pre svoj vnútorný pokoj





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- rozvíja vnímanie svojho vnútorného - duchovného sveta
- rozvíja vnímanie milosti odpustenia otvorením sa pre kresťanskú nádej
- rozvíja intuíciu pre obrazné výrazy a otváranie schopnosti vidieť svoj vnútorný – duchovný svet

**občianske kompetencie:**

Žiak

- objavuje postoj zodpovednosti za iných
- rozvíja kritické myslenie pokusom o analýzu modelovej situácie príbehu otca a syna

**kultúrne kompetencie:**

Žiak

- intuitívne vníma obrazy a symboly
- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- vníma odpustenie ako múdrosť človeka

**sociálne a interpersonálne:**

Žiak

- poznáva úlohu starostlivého správania sa voči iným
- objavuje úlohu ľútosti a odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov
- berie do úvahy dobro iných ľudí
- je otvorený pre „štedrosť“ v odpúšťaní (vníma odpustenie ako dar človeka človeku)

**Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a budovanie medziľudských vzťahov postavených na dôvere

**RAMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NABOZENSTVO/NABOZENSKÁ VYCHOVA**

**3.ročník základných škôl**

**Ročníková téma: CESTA VIERY**

Ročníková téma Cesta viery vystihuje sled postupnosti duchovného dozrievania dieťaťa. Dieťa, ktoré si je vedomé, že je milované, je schopné dôverovať a veriť tomu, kto ho miluje. V prítomnosti milujúcej osoby si dieťa dokáže uvedomiť (uznať) aj svoje nedostatky a chyby a pracovať na ich odstraňovaní. V duchovnom rozmere sa táto schopnosť prejavuje základmi viery v Boha, v ktorej nachádza odpovede na otázky, ktoré presahujú rozumové poznávanie človeka.

Tento neviditeľný Boh sa stal pre nás viditeľným v Ježišovi Kristovi. V rámci prípravy na sviatosť zmierenia vedíme dieťa k posudzovaniu vlastných činov. Porovnávaním vlastného života dieťaťa a jeho vlastných reakcií s reakciami Ježiša voči ľuďom a udalostiam si prehľbuje vzťah k Ježišovi, ktorého môže s vierou a láskou prijať do svojho života v Eucharistii.

**Ročníkový symbol: STROM**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

**Ročníkový cieľ:** Spoznávať cestu viery v trojjediného Boha. Vnímať Božiu blízkosť prostredníctvom budovania osobného vzťahu k Ježišovi Kristovi. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako dar a posilu pre každodenný život. Rozvíjať postoj viery v trojjediného Boha prijatím pozvania k spoločnému životu v spoločenstve veriacich.

### **1. téma: VERIŤ BOHU**

**dotácia hodín:** 3 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 6 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** viera, biblické obrazy Boha, podobenstvo o horčičnom semienku, Božie kráľovstvo, rast, krst

#### **Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu. Jednoduchým spôsobom vysvetliť niektoré biblické obrazy Boha, dôležité pre osobnú predstavu Boha. Reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku. Na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve. Opísať obsah krstných sľubov.

**Afektívny cieľ:** Byť disponovaný pre život kresťanskej viery. V biblických obrazoch vnímať hlbokú výpoveď o Bohu. Na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného. Na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery.

**Psychomotorický cieľ:** Formovať osobný život viery. Výrazovo vyjadriť vlastný obraz o Bohu.

#### **Obsahový štandard**

- viera v Boha
- biblické obrazy Boha
- podobenstvo o horčičnom semienku
- krst (krstné sľuby)

#### **Výkonový štandard**

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu,
- porozumieť symbolickému významu reči,
- reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku,
- na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve,
- na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného,
- na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery,
- opísať obsah krstných sľubov,
- otvoriť sa pre formovanie osobného života viery.

#### **Rozvoj kompetencií**

##### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- je schopný sa stíšiť,
- číta text s porozumením,
- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie,
- je pripravený na odkrývanie obraznej reči Biblie.



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

**k riešeniu problémov:**

Žiak

- primerane svojej detskej skúsenosti sa podieľa na riešení modelových úloh.

**existenciálne kompetencie:**

Žiak

- disponuje základnými vedomosťami biblického posolstva a kresťanského učenia o Božom kráľovstve,
- objavuje duchovný rozmer človeka.

**interpersonálne a sociálne kompetencie:**

Žiak

- buduje vzťah dôvery,
- si uvedomuje svoju jedinečnosť.

Prierezové témy:

Enviromentálna výchova

Ziak

prejavuje úctu k životu

**2. téma: JEŽIŠ UZDRAVUJE**

**dotácia hodín:** 4 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: uzdravenie

**Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého. Na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť podstatu vecí.

**Afektívny cieľ:** Identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie.

**Psychomotorický cieľ:** Rozvíjať mravný úsudok.

**Obsahový štandard**

- Ježišove uzdravenia (uzdravenie slepého, hluchonemého, s „vyschnutou rukou“, ochrnutého)
- rozvoj mravného cítenia

**Výkonový štandard**

Žiak vie:

- reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého,
- na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť to, čo je v živote podstatné,
- identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie,
- byť disponovaný na rozvoj mravného úsudku.

**Rozvoj kompetencií**

**kommunikčné kompetencie:**



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Žiak

- objavuje v biblických príbehoch o uzdravení zmysel symbolického spôsobu komunikácie.

**existenciálne kompetencie:**

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť,
- rozvíja vlastné svedomie.

**interpersonálne a sociálne:**

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc,
- je empatický.

**kultúrne kompetencie:**

Žiak

- sa učí tolerancii.

**občianske kompetencie:**

Žiak

- sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije.
- 

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Ziak

je vnímavý pre rozvoj svojho vlastného svedomia  
vie jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje konanie v zhode so svojím svedomím

**3. téma: JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA**

**dotácia hodín:** 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou / 8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** vina, hriech, zaobchádzanie s vinou, zmierenie s ľuďmi, zmierenia s Bohom

**Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:** Jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu a previnenie. Pochopiť kresťanský pohľad na uznanie viny a odpustenie na podklade podobenstva o mánotratnom synovi. Reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja. Osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia.

**Afektívny cieľ:** Vnímať vinu ako súčasť života každého človeka. Prijímať sviatosť zmierenia ako dar. Oceniť sviatosťný a mimosviatosťný význam pokánia.

**Psychomotorický cieľ:** Reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou. Pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie.

**Obsahový štandard**

- vina, hriech
- Ježiš v dome hriešnika (Zachej)
- Ježiš odovzdáva moc odpúšťať



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- sviatosť zmierenia

### **Výkonový štandard**

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu,
- jednoduchým spôsobom vysvetliť kresťanský pohľad na vinu ako uznanie viny a odpustenie,
- vnímať vinu ako súčasť života každého človeka,
- reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou,
- reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja,
- osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia,
- prijímať sviatosť zmierenia ako dar,
- oceniť mimosviatostné formy pokánia,
- oceniť sviatostnú formu pokánia,
- pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie,
- zhodnotiť sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- podieľať sa na sviatosti zmierenia.

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- chápe symbolické vyjadrovanie sviatosti zmierenia.

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- je schopný jednoduchej reflexie vlastnej viery,
- je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie s vedomím skutočnosti, že Božia láska je silnejšia ako ľudské previnenia,
- prehodnocuje jednoduchým spôsobom svoje konanie v zhode so svojím svedomím,
- vie popísať jednotlivé časti sviatosti zmierenia,
- je pozorný voči rozvoju vlastného svedomia v kontexte biblického príbehu,
- zhodnotí sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- je pripravený aktívne sa podieľať na sviatosti zmierenia.

#### **interpersonálne a sociálne:**

Žiak

- vie vyjadriť prejav ľútosti vhodnou formou.

### **Prierezové témy**

#### **Osobný a sociálny rozvoj**

Žiak

- si osvojuje prejavy vonkajšieho a vnútorného odpustenia a odprosenia.

## **4. téma: JEŽIŠ NÁS OSLOBODZUJE**

**dotácia hodín:** 6 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: hriech, pravidlá pre život, Veľká noc



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

### Ciele témy:

**Kognitívny cieľ:** Na obraznej reči biblického príbehu vedieť vysvetliť hriech a jeho dôsledky. Vysvetliť pojem hriech. Reprodukovať Desatora a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní. Nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním.

**Afektívny cieľ:** Akceptovať Desatora ako pravidlá pre dobrý život. Vnímať hriech a jeho následky ako ublíženie sebe a iným.

**Psychomotorický cieľ:** Osvojovať si postoj zodpovednosti za svoje rozhodnutia. Formovať návyk konania dobra a vyhýbania sa zlu.

### Obsahový štandard

- hriech a dôsledky hriechu
- Veľká noc (Pascha)
- Desatora (pravidlá pre život v slobode)
- Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie (podobenstvo o pšeničnom zrne)

### Výkonový štandard

Žiak vie:

- na obraznej reči biblického príbehu vysvetliť hriech a jeho dôsledky,
- vysvetliť pojem hriech,
- reprodukovať Desatora a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní,
- akceptovať Desatora ako pravidlá pre dobrý život,
- stotožniť sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním,
- posúdiť hriech ako stratu Božej blízkosti,
- posúdiť hriech a jeho následky ako ublíženie sebe i iným,
- jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje správanie, konanie v zhode so svojím svedomím,
- posúdiť rozdiel medzi porušením zákona a zanedbaním dobra (prechod od heteronómneho svedomia k autonómnemu),
- otvoriť sa pre posolstvo prísľubu nádeje.

### Rozvoj kompetencií:

#### k riešeniu problémov:

Žiak

- dokáže zväziť požiadavky a dôsledky konania na základe poznania Desatora,
- identifikuje hlavné zložky situačného problému,
- pozná podobnosti predchádzajúcich riešení problémov na základe modelovej situácie,
- dokáže formulovať a klásť si otázky,
- prehodnocuje fakty.

### kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma prepojenie kresťanskej a židovskej tradície,
- intuitívne vníma symbolickú reč rozprávky, legendy a podobenstva,





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

- intuitívne vníma krásu umenia v slove a obraze.

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- stotožňuje sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- objavuje tajomstvo života z pohľadu paradoxu života a smrti,
- vníma hriech ako previnenie voči sebe, iným ľuďom a Bohu,
- rozvíja chápanie princípu hriechu, ktorý je zo strany človeka slobodným a dobrovoľným prerušením vzťahu s Bohom,
- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia pri zanedbaní dobra,
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje,
- objavuje hodnotu pravdy, dobra a krásy dodržiavaním zákona lásky.

#### **interpersonálne a sociálne:**

Žiak

- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania medzi ľuďmi.

#### **občianske kompetencie:**

Žiak

- vníma Desatoro ako etický princíp správania sa človeka,
- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania v ľudskej spoločnosti,
- vníma Ježišov zákon lásky ako základné pravidlo šťastného života človeka,
- intuitívne oceňuje u jednotlivcov prínos viery v Boha pre mravný život spoločnosti.

#### **Prierezové témy**

##### ***Environmentálna výchova***

Žiak

- vníma starostlivosť Boha o svet a človeka prostredníctvom poznávania Desatora.

##### ***Mediálna výchova***

Žiak

- vníma spôsoby šírenia správ na modelovej ukážke biblickej udalosti o Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání.

#### **5. téma: JEŽIŠ NÁS POZÝVA NA HOSTINU**

**dotácia hodín:** 6 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

**Kľúčové pojmy:** Eucharistia, chlieb, víno, svätá omša, posledná večera, krížová cesta

**Ciele témy:**

**Kognitívny cieľ:**

Nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou.

Odlíšiť chlieb od eucharistického chleba.

Objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chleba a sviatosťou Eucharistie.

**Afektívny cieľ:**

Oceniť potrebu slávania pre život človeka.

Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve.

Uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie.

**Psychomotorický cieľ:** Formovať návyk aktívnej komunikácie s Bohom počas



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

liturgického slávenia (odpovede, gestá, symboly).

### **Obsahový štandard**

- nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov – Jn 6, 1-13)
- posledná večera (Eucharistia)
- svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, hostina slova, chleba)

### **Výkonový štandard**

Žiak vie:

- nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou,
- odlíšiť chlieb od eucharistického chleba,
- objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chlebov a sviatosťou Eucharistie,
- oceniť potrebu slávenia pre život človeka,
- rozvíjať schopnosť života v spoločenstve,
- uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie pre svoj duchovný rast.

### **Rozvoj kompetencií**

#### **komunikačné kompetencie:**

Žiak

- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch kresťanského slávenia.

#### **existenciálne kompetencie:**

Žiak

- je pozorný voči liturgickému sláveniu a je pripravený vedome sa na ňom podieľať,
- je pripravený na prvé prijatie Eucharistie v spoločenstve rodiny a farnosti,
- vie dať do súvisu uvedené biblické udalosti a chápe ich ako udalosti, ktoré sa stali základom kresťanskej liturgie.

#### **interpersonálne a sociálne:**

Žiak

- rozvíja vo svojom živote rozmer slávenia v spoločenstve rodiny a farnosti.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

je schopný vnímať potrebu slávenia

**RAMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NABOZENSTVO/NABOZENSKA VYCHOVA**

### **4.ročník základných škôl**

Ročníková téma: POZNAVANIE NADEJE

Dieťa objavuje prostredníctvom viery rozmer nádeje. Táto v ňom prehĺbuje a rozvíja dôveru, ktorá mu umožňuje dôverovať sebe, ľuďom a Bohu. Nádej otvára dieťaťu dvere do sveta. Na jednej strane sa stáva nezávislým a na druhej pociťuje potrebu spoločenstva. Svoj spoločenský rozmer rozvíja v upevňovaní vzťahov medzi jednotlivcami ale aj spoločenstvom. Potreba spoločenstva je veľmi silná, prejavuje sa



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

túžbou začleniť sa. Uvedomuje si potrebu spoločenstva s ľuďmi a s Bohom. Učí sa počúvať druhých, učí sa zriekať pre iných. Dokáže vnímať dobro, ktoré ho presahuje, čím rozvíja pozitívny postoj k životu.

Ročníkový symbol: LOD~

Ročníkový cieľ: Spoznávať dôvody kresťanskej nádeje. Oceniť potrebu nádeje pre osobný život. Formovať postoj nádeje ako základný predpoklad zmysluplného života.

1. téma: CESTA NADEJE

dotácia hodín 4 hod. s jedn hodinovou časovou dotáciou / 8 hod s dvoj hod. časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, budovanie vzťahov, nádej

Ciele témy:

Kognitívny: Objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu.

Afektívny: Vnímať potrebu sebariadenia. Akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom.

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.

Obsahový štandard

Cesta k sebe-som jedinečný

Cesta k druhým (kamarátstvo, priateľstvo)

Cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa Gn6,18-20: zo všetkého živého, vezmi do archy)

Cesta k Bohu (biblické obrazy Božej blízkosti)

Výkonový štandard

Žiak vie

vysvetliť čím je človek jedinečný

reprodukovať biblický príbeh o Noemovej arche

nájsť súvis medzi biblickým príbehom o Noemovej arche a zodpovedným prístupom k prírode

vnímať Boha ako toho, ktorý zachraňuje

objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu

objavovať zodpovednosť za prírodu a za rozvíjanie dôstojnosti ľudského života

vnímať potrebu sebariadenia

akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom

formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie

Žiak

vlastnými slovami vie vyjadriť svoje vnútorné pocity, zapája sa do diskusie, neskáče do reči

je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

objavuje jedinečnosť človeka

sociálne a interpersonálne:

Žiak

uvedomuje si hodnotu seba samého a každého človeka už od jeho počatia, prijíma sám seba  
je schopný oceniť hodnotu kamarátstva

existenciálne kompetencie:

Žiak

objavuje duchovný rozmer človeka

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

oceňuje jedinečnosť človeka a rešpektuje ju v životných situáciách

Enviromentálna výchova:

Žiak

je schopný ekologického postoja- ochrany prírody

## 2.TEMA:BIBLIA-SLOVO O NADEJI

dotácia hodín 8 hod s jednod. časovou dotáciou/16 hod s dvojhod. časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Biblia, biblické poslanstvo, poslanstvo nádeje

### Ciele témy

Kognitívny: Porozumieť základnému deleniu kresťanskej Biblie. Identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv. Na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť mať smer“ako základný predpoklad pre zmysel. Vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu. Interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a zachraňujúceho Božieho konania.

Afektívny: Vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva.

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv.

### Obsahový štandard

Biblia kniha kníh

Odkrývanie nádeje v živote biblických postáv (sudca Gedeon, proroci Micheáš a Izaiáš-kmeň Jesseho

Biblické poslanstvo nádeje- príchod Mesiáša(Ján Krstiteľ, Panna Mária)

Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo(podobenstvá o Božom kráľovstve))

Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo(Ježišove zázraky)

### Výkonový štandard

Žiak vie

vymenovať základné delenie kresťanskej Biblie

reprodukovať biblický príbeh o povolani Gedeona

jednoduchým spôsobom interpretovať biblické texty prorociet prorokov Micheáša (a ty Betlehem...)

a Izaiáša- kmeň Jesseho, ako poslanstvo nádeje

interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a P.Márii ako naplnenie nádeje na príchod

Vykupiteľa



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv  
na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel  
vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva  
formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv  
vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu  
interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie

rozumie reči podobenstiev

je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

objavuje potrebu učenia sa

kultúrne kompetencie:

Žiak

objavuje krásu biblického posolstva pre svet

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

uvedomuje si hodnotu biblických vzorov

existenciálne kompetencie:

Žiak

objavuje biblický rozmer nádeje

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

vie vyjadriť radosť zo života a osvojuje si pozitívny postoj k životu

### 3.TEMA:NADEJ PRESAHUJUCA SMRT

dotácia hodín 4 hod s jednogodinovou časovou dotáciou/8 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: strach, smrť, dôvera

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť. Objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť.

Afektívny: Vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako cestu od smrti k nádeji na večný život.

Psychomotorický: Reflektovať vlastnú skúsenosť s bolesťou. Rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu.

Obsahový štandard

Skúsenosť strachu, dôvery a nádeje



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Bože, kde si?(Job)  
Smrť a nádej(vzkriesenie Lazára)  
Ježiš- silnejší ako smrť  
Sviatosť pomazania chorých ako priestor nádeje v situácii, kde pozemská nádej už končí

Výkonový štandard

Žiak vie

reflektovať svoj pohľad na ľudské utrpenie  
vnímať skúsenosť s utrpením a s bolesťou ako súčasť ľudského života  
vie dať svoj pohľad na ľudské utrpenie do súvisu s biblickými textami o Jobovi a kresťanským pohľadom na zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí  
reprodukovat biblický príbeh o vzkriesení Lazára  
objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť  
objaviť poslanstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť  
z pohľadu kresťanskej nádeje vysvetliť vetu, že život je silnejší ako smrť  
rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu  
je vnímavý pre existenciálnu skúsenosť so životom a smrťou a náboženskú hĺbku ktorú spoznáva v živote druhých ľudí a v liturgii

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

konfrontuje sa s osobnou skúsenosťou strachu, dôvery a nádeje  
rozumie empatickej komunikácii

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

objavuje potrebu tvorivého učenia sa  
sociálne a interpersonálne kompetencie

Žiak

objavuje kresťanské poslanstvo úcty k trpiacemu a umierajúcemu človeku  
uvedomuje si zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí  
existenciálne kompetencie:

Žiak

objavuje kresťanské poslanstvo nádeje presahujúcej smrť

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

je schopný vnímať smrť ako súčasť života a je otvorený pre kresťanské poslanstvo nádeje

4.téma:SVEDECTVO NADEJE

dotácia hodín 5hod s jednohodinovou časovou dotáciou/10 hod s dvojhod.časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: kresťania, kresťanské cirkvi

Ciele témy:

Kognitívny: Prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokat.cirkvou.





Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Afektívny: Vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví.

Psychomotorický: Vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiach v našej krajine(regione)a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro(sociálna oblasť).Osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií.

Obsahový štandard

rôzne veže v jednom meste

kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine(regione)

miesta pre spoločné slávenie, prácu, a nasadzovanie za ľudské práva a pokoj s kresťanmi iných cirkví

Výkonový štandard

Ziak vie

prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokat.cirkvou

vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví

vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiach v našej krajine a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro

Osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

rozumie asertívnej komunikácii medzi jednotlivcami a kresťanskými spoločenstvami

rozumie potrebe ekumenického dialogu

osvojuje si vhodnú argumentáciu

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

objavuje potrebu tvorivého učenia sa

kompetencie k riešeniu problémov

Žiak

hľadá spôsoby riešenia problému

kultúrne kompetencie:

Žiak

váži si krásu kresťanských stavieb chrámov

učí sa tolerancii

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

objavuje kresťanské posolstvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví

existenciálne kompetencie:

Žiak

rozumie základným kresťanským životným postojom viery, nádeje a lásky, je pripravený angažovať sa pre ich rozvoj

Prierezové témy:

Multikultúrna výchova

Žiak

je schopný vnímať vo svojom okolí inakosť iných denominácií a je schopný prijať túto skutočnosť



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

#### 5.téma:PRAMEN NADEJE

dotácia hodín 2 hod pre školy s jednohod.dotáciou/4hod pre školy s dvojhod.dotáciou.

Kľúčové pojmy: modlitba, Božia prítomnosť

#### Ciele témy

Kognitívny: Jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka. Na modelových situáciach objaviť nádej zo života viery.

Afektívny: Vnímať potrebu stíšenia.

Psychomotorický: Cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe.

#### Obsahový štandard

Modlitba- život v Božej prítomnosti

Bože, si pri mne(žalm139)

Boh- stred kresťanského spoločenstva

#### Výkonový štandard

Žiak vie

jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka  
na modelových situáciach objaviť nádej zo života viery

vnímať potrebu stíšenia

cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe

#### Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

je schopný sa stíšiť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

buduje vzťah dôvery

existenciálne kompetencie:

Žiak

rozvíja duchovné hodnoty

rozumie základným druhom kresťanskej modlitby a základnému správaniu spojenému s modlitbou

#### Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

vníma svoj duchovný rozmer

je vnímavý pre sústredenie, stíšenie a načúvanie

## 4. Požiadavky na výstup

Sú rozpracované v bode 3.

## 5. Metódy a formy práce - stratégia vyučovania



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

*Expozičné metódy* je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

*Fixačné metódy* sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.



Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

*Školský vzdelávací program*

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

## 6. Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre prvý, druhý, tretí a štvrtý ročník, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## 7. Hodnotenie predmetu

***Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku.***

Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.